

ОБҐРУНТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНО ДОЦІЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ПОРТАЛУ ПРОФЕСІЙНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ МОЛОДІ

Важливою проблемою розвитку національної системи освіти України є можливість оперативного та ефективного доступу широкого кола населення до різноманітних освітніх матеріалів, що можливо за умови переважного використання електронних форм подання відомостей освітнього призначення і забезпечення доступу до цих відомостей за допомогою комп'ютерних мереж та мереж зв'язку. Загальнодоступним способом створення систем структурованого збереження і організації зручного доступу до освітніх відомостей є розробка і впровадження Інтернет-порталів.

Нами була проаналізована структура різноманітних сайтів та порталів, які присвячені професійному консультуванню, а також спорідненої тематики (Chopin – центр тестування [1], E-xecutive [2], JobFutures [3], Moldova Job [4], Агентство кадрових рішень “Людські ресурси Уралу” [5], Державна служба зайнятості м. Новосибірська [6], Державна служба зайнятості України [7], Кадрове агенство “Робота в Києві” [8], Лабораторія “Гуманітарні технології” [9], Московський центр праці та зайнятості молоді “Перспектива” [10], Рівненський обласний центр зайнятості [11], Центр зайнятості “Славутич” [12] та ін.). Проведений аналіз показав, які інформаційні сервіси та служби є популярними, а які послуги чи сервіси взагалі відсутні. Також важливим висновком було те, що серед україномовного Інтернет-контенту нами було знайдено небагато інформаційних ресурсів, наприклад, Рівненський обласний центр зайнятості [11], ідеологія і структура яких повністю б відповідала меті та завданням професійного консультування молоді, реалізованого через мережу Інтернет.

На основі аналізу науково-педагогічної літератури щодо мети, завдань, форм і методів професійного консультування, осмислення отриманих результатів пошуку проєктів з професійного консультування у мережі Інтернет, рекомендацій спеціалістів у сфері професійного консультування підростаючого покоління, нами була сформована структура власного Порталу професійного консультування (<http://profi.org.ua>).

Створений нами портал професійного консультування має складну і розгалужену структуру. Портал складається з чотирьох великих віртуальних модулів (Про нас, Працевлаштування, Профдіагностика, Відомості), в яких є розділ (Пошук роботи, Пошук персоналу, Законодавство) та підрозділи (гостьова книга, вакансії, блок тестів та ін.), і реальних гіпертекстових та електронних документів різного рівня (I-III) та призначення (тексти, форми). Виходячи з традицій створення і розміщення

мережних проєктів у Інтернеті, ми внесли у структуру модуль, який містить загальні інформацію про портал, його розробників та інші довідкові відомості. Основними складовими у структурі Порталу професійного консультування молоді є модуль “Працевлаштування” та “Профдіагностика”, адже в результаті проходження профдіагностичних методик відвідувач порталу отримує відомості про свої індивідуально-психологічні характеристики, потім, у разі потреби, дистанційно спілкується з консультантом та залежно від життєвого періоду чи власної кінцевої мети користується відомостями про навчальні заклади України чи шляхи працевлаштування у своєму місті. Отже, Портал професійного консультування молоді складається з чотирьох основних віртуальних модулів, в яких об'єднуються Web-сторінки спорідненої тематики:

1. “Про нас” – відомості про структуру порталу, зворотній зв'язок, новини.

2. “Працевлаштування” – для тих, хто шукає роботу та для роботодавців.

3. “Профдіагностика” – безпосереднє проходження професійного діагностування особистості з наданням відомостей про професії та навчальні заклади України.

4. “Відомості” – додаткові корисні відомості з професійного консультування, професійної орієнтації та працевлаштування.

Ці модулі включають у себе такі структурні елементи:

"Про нас"

1. Головна сторінка – є стартовою сторінкою і містить загальні відомості про роботу порталу.
2. Гостьова книга – призначена для обміну повідомленнями.
3. Новини – містять відомості по проєкту.
4. Структура порталу – вхід на всі розділи та служби порталу, їх короткий опис.

"Працевлаштування"

"Пошук роботи"

5. Вакансії - пошук роботи через Інтернет-ресурси України .
6. Розмістити резюме – для відвідувачів, які шукать роботу.
7. Пошук роботи - розміщені вакансії та пропозиції з працевлаштування, що опрацьовуються за допомогою бази даних Порталу.

"Пошук персоналу"

8. Резюме - блок резюме для роботодавців, які шукають працівників.
9. Розмістити вакансію - оголошення вакансій роботодавцями.

"Законодавство"

10. Законодавчі акти - добірка законів з трудового права.
11. Поставити запитання - форма для запитань з трудового права.
12. Форум з проблем праці - форум для обговорення проблем працевлаштування.

"Профдіагностика"

13. Професійне тестування - блок професійного тестування (8 методик).
14. Блок тестів - блок діагностування особистості.
15. Словник професій - містить більше 1600 описів професій та спеціальностей.
16. Професіограми - добірка професіограм, що містить близько 153 описів різних професій, з ілюстративним матеріалом, відео-демонстраціями, експрес-методиками професійної придатності та реєстром навчальних закладів, де можна знайти відомості про отримання певної професії.
17. Рейтинг професій – результати інтерактивного голосування у мережі Інтернет для визначення ряду професій, що користуються найбільшим попитом на ринку праці.
18. Чат - для інтерактивного спілкування з реальними професійними консультантами.

"Відомості"

19. Довідник навчальних закладів України - містить відомості про навчальні заклади України.
20. Каталог кадрових агенцій - база даних кадрових агентств України, які мають власну сторінку в Інтернеті.
21. Центри зайнятості України - база даних Центрив зайнятості України, станом на 2003 рік.
22. Відомості для батьків - містить медичні протипоказання стосовно різних професій та наскрізні зноски для проходження тестування батьків.
23. Методичні рекомендації – методичні матеріали для працівників центрів зайнятості.
24. Корисні посилання - список корисних посилань з тематики сайту.

Інші структурні елементи:

25. Вікно пошуку в порталі.
26. Вікно пошуку на пошуковому сервері meta-ukraine.com.
27. Наша анкета - користувачеві пропонується анкета для визначення ефективності роботи порталу.

Портал професійного консультування має чітку ієрархічну структуру, яку узагальнено можна подати у вигляді схеми (Схема 1).

Стартова сторінка

Сторінки у форматі .php	Вакансії, Розмістити резюме, Пошук роботи
Сторінки у форматі .php	Резюме, Розмістити вакансію
Сторінки у форматі pl, .html	Законодавчі акти, Поставити запитання
Сторінки у форматі .pl	Форум з проблем праці
Сторінки у форматі .pl	Професійне тестування
Сторінки у форматі .html, .pl, .php, .swf,	Блок тестів
Сторінки у форматі .html, .php,	Словник професій, Професіограми
Сторінки у форматі .php, .pl	Рейтинг професій, Чат
Сторінки у форматі .html	Довідник навчальних закладів України
Сторінки у форматі .php	Каталог кадрових агенцій
Сторінки у форматі .php	Центри зайнятості України
Сторінки у форматі .html	Відомості для батьків
Сторінки у форматі .html, .pdf	Методичні рекомендації
Сторінки у форматі .html	Корисні посилання
Сторінки у форматі .pl	Вікно пошуку в порталі
Сторінки у форматі	Вікно пошуку на пошуковому сервері meta-ukraine.com
Сторінки у форматі .pl, .html	Наша анкета
2-й ієрархічний рівень	1-й ієрархічний рівень

Від стартової сторінки іде розгалуження на документи першого ієрархічного рівня, які в свою чергу містять посилання на документи другого ієрархічного рівня і т.д. Документи першого рівня являють собою повноцінні Web-сторінки у форматі .html, а документи наступних ієрархічних рівнів можуть також являти собою сторінки у форматі .html, .html, .php, .swf, .pl.

Ми виділяємо такі основні характеристики проекту:

1. Функціональність - забезпечується виконанням загальних вимог до систем такого типу: кросплатформеність, масштабованість, ефективність, захищеність.

2. Надійність – реалізується за допомогою програмного забезпечення високого рівня.

3. Працеспроможність – визначається вимогами до обладнання, які поділяються на вимоги до обладнання серверної частини та вимоги до обладнання, з яким працює кінцевий

користувач. У випадку забезпечення роботи серверної частини підійде стандартний сервер чи модифікований персональний комп'ютер. Для забезпечення повноцінної роботи користувача з порталом не потрібно ніяких додаткових пристроїв чи апгрейду комп'ютера, система буде працювати на звичайному персональному комп'ютері.

4. Зручність користування - досягається завдяки інтерактивним сервісам, службам та навігації.

5. Безпека – реалізується захист від несанкціонованого доступу до даних вірусними комп'ютерними програмами за допомогою властивостей операційної системи Unix Free BSD з високим рівнем безпеки. Проблеми з великою кількістю можливостей несанкціонованого витоку даних через використання нештатних недокументованих властивостей програм і численних помилок в системах захисту в операційних системах, які працюють на ядрі Unix, не мають місця в зв'язку з постійним оновленням системи та її модифікаціями великою кількістю досвідчених спеціалістів.

До складу сервісів і служб portalу з професійного консультування входять:

1) сервіси пошуку даних та навігації в ресурсах portalу (засоби роботи з розширеним ієрархічним рубрикатором ресурсів portalу, корисні посилання, структура portalу і пошукова система у внутрішніх інформаційних ресурсах, каталог кадрових агентств та каталог Центрів зайнятості України);

2) інформаційні сервіси (сервіс новин portalу, який відслідковує зміни інформаційного наповнення ресурсу portalу і забезпечує оперативне подання користувачам сервісу відомостей про них);

3) сервіси інтерактивного спілкування (системи форуму, чату, проведення голосування);

4) сервіс реєстрації відвідувачів portalу (вимагає написання даних про того, хто хоче пройти професійне тестування);

5) сервіси моніторингу і статистики (забезпечують централізоване збирання даних, що необхідна для статистичного опрацювання та аналізу активності аудиторії portalу);

6) служби експорту інформаційних ресурсів portalу (забезпечують можливість копіювання та збереження будь яких даних, що розміщені на Web-сторінках portalу, результатів пошуку, а також завантаження відеороликів із сервера portalу на персональний комп'ютер користувача);

7) служба автентифікації та авторизації доступу до змісту portalу забезпечує перевірку вірогідності користувача (служба автентифікації) і реалізує обмеження доступу користувачів до тих чи інших інформаційних чи функціональних об'єктів portalу відповідно до їх повноважень і прав);

8) сервіс пошуку на іншій пошуковій машині (забезпечує реалізацію засобів інформаційного пошуку у зовнішніх інформаційних ресурсах);

9) сервіс доступу до інших ресурсів Інтернету (реалізовано на порталі за допомогою Web-сторінки з гіперпосиланнями на інші споріднені за тематикою сервери, портали, пошукові системи тощо);

10) сервіси розміщення вакансій та резюме призначені для роботодавця (пошук резюме та розміщення вакансій) та тієї особи, яка шукає роботу (пошук вакансій та розміщення власного резюме);

11) служба підтримки дистанційного професійного тестування (базується на генерації професійних тестів, інтерактивних та експрес-методик і подальшої інтерпретації професійними консультантами за допомогою інтерактивного спілкування);

12) сервіс зворотного зв'язку portalу ("Гостьова книга", система посилення запитів з трудового законодавства "Поставити запитання" та електронна пошта).

Одні з перелічених сервісів та служб portalу надаються автоматично, тобто за допомогою перегляду користувачем відповідних Web-сторінок і роботи з ними: збереження, роздруковування, заповнення форм тощо. До таких відносяться сервіси пошуку відомостей та навігації в ресурсах portalу, інформаційні сервіси, сервіси інтерактивного спілкування, сервіс реєстрації відвідувачів portalу, сервіс пошуку на іншій пошуковій машині, сервіс доступу до інших ресурсів Інтернету, сервіси розміщення вакансій та резюме, сервіс зворотного зв'язку. Вони призначені в основному для безпосереднього їх використання відвідувачами portalу.

Інші, такі як сервіси моніторингу і статистики, служби експорту інформаційних ресурсів portalу, служба автентифікації та авторизації доступу до змісту portalу забезпечують функціонування portalу, за що відповідає системний адміністратор portalу.

Служба підтримки дистанційного професійного тестування також призначена для користувача portalу, проте за її підтримку відповідають професійні психологи і педагоги, які ведуть інтерактивне спілкування з користувачами через системи чатів, форумів та електронної пошти. Забезпечення функціонування даної служби, як і всього portalу, входить в обов'язки системного адміністратора.

Запропонована структура технології професійного консультування молоді засобами мережі Інтернет є найбільш зручною та ефективною у роботі над проблемами професійного консультування, а також має достатню кількість різнорівневих структурних елементів, призначених для забезпечення максимальним об'ємом відомостей та профконсультаційних послуг. Вона максимально відповідає ідеології інформаційного ресурсу, всі структурні компоненти логічно пов'язані і узгоджені між собою, що не ускладнює користувачеві навігацію в порталі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Chopin - центр тестування, 2004, <http://altnet.ru/~mcsmall>.
2. E-executive – сообщество менеджеров и профессионалов, 2004, <http://www.e-executive.ru>.
3. JobFutures.ca – Survey, 2004, <http://jobfutures.ca>
4. Moldova Job – Поиск работы – Подбор персонала в Молдове, 2004, <http://www.moldovajob.ournet.md>.
5. Агентство кадрових рішень "Людські ресурси Уралу", 2004, <http://www.uhr.ru>
6. Державна служба зайнятості м. Новосибірська, 2004, <http://www.gczn.nsk.su>
7. Державна служба зайнятості України, 2004, <http://www.dcz.gov.ua>
8. Кадрове агентство "Робота в Києві", 2004, <http://www.works.com.ua>
9. Лаборатория "Гуманитарные технологии", 2004, www.ht.ru/index_exp.html
10. Московський центр праці та зайнятості молоді "Перспектива", 2004, <http://www.psp.labor.ru>
11. Рівненський обласний центр зайнятості, 2004, <http://sec.jb.govno.ua>
12. Центр зайнятості Славутич, 2004, <http://www.e-slavutich.gov.ua>